

Programa Integral de Suport a la Majoria d'Edat

2020

Fundació Concepció Juvanteny

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Diputació
Barcelona

Coordinadora
Catalana de Fundacions

**AVALUACIÓ DEL PROJECTE INTEGRAL DE
SUPPORT A LA MAJORIA D'EDAT
PER A JOVES TUTELATS I/O EXTUTELATS**

I'Hospitalet de Llobregat, Gener/Desembre 2020

1. Introducció

2. Infraestructura del Projecte

3. Metodologia de Treball

Vessant Assistencial i Social

Vessant Educativa

Vessant d'Inserció Laboral

Suport Jurídic i Legal

Assessoria Juvenil

Secció Financera o de Microcrèdits

Suport Psicològic i/o Reparació Terapèutica

4. Resultats

1. Introducció

Aquest és un Projecte que la Fundació Concepció Juvanteny està portant a terme des de ja fa 18 anys. És des d'aquesta visió, des de la que ens plantejem una problemàtica que no per ja coneguda, és menys important en el moment de poder valorar la nostra tasca. En el moment en que qualsevol d'aquest infants, ara ja nois i noies, compleixen divuit anys, la nostra Administració, es deixa de fer càrrec, econòmicament parlant, del seu cas. I és a partir d'aquí on ens realitzem diferents preguntes:

- ¿És suficientment madur un noi o noia als 18 anys per viure la seva vida sense suport?.
- ¿És més madur un noi que ha patit una infantesa traumàtica, desestructurada o amb maltractaments, que un altre que ha gaudit de l'amor i els avantatges de tenir una família que l'estima?.
- ¿Fariem fora de casa al nostre fill o filla en el moment de complir els 18 anys?.

I en canvi, malgrat la resposta a totes aquestes preguntes és NO, els joves que han passat la seva infantesa o adolescència sota la tutela de l'Administració, quasi mai per culpa seva, i que han complert 18 anys, són abocats a una vida, a partir d'aquesta majoria d'edat, com a mínim marginal, on l'únic bé que posseeixen normalment, és el seu propi cos, i una minsa preparació personal que poques vegades els permet trobar una feina digna.

Nosaltres, en aquest moment, estem donant suport de diferent manera, a nois i noies que, havent passat pels nostres centres o Llars Familiars, o per d'altres recursos assistencials, són majors d'edat i per tant l'Administració no se'n fa càrrec. Però els nostres recursos són limitats, i creiem que no ens podem refiar només de les ganes i la bona voluntat dels nostres col·laboradors, els quals, sense cap obligació, ni suport econòmic es troben en aquest moment omplint un buit assistencial, absolutament necessari per tal d'intentar garantir mínimament la reinserció plena d'aquests nois i noies amb èxit.

Des de l'any 2000, la Fundació Concepció Juvanteny, està portant a terme de manera individual i independent aquest Servei de Suport, per a Infants ex tutelats que han estat atesos en els recursos assistencials dependents d'aquesta entitat. No obstant i realitzant diferents valoracions en el temps del funcionament del projecte i de les necessitats en les que trobaven els joves ex tutelats, hem ampliat el projecte creant quatre noves vessants d'actuació que anteriorment no es portaven a terme com són l'Assessoria Juvenil, la Secció de Suport Jurídic, la Secció Financera que s'encarrega de proporcionar els microcrèdits, ajudes econòmiques puntuals als joves per afrontar determinades situacions en les que es

puguin trobar, sense cap tipus de interès i a la mida de les seves possibilitats i el Programa de Reparació Terapèutica o Suport Psicològic, ja que, malauradament, hi ha un gran nombre de infants tutelats i/o joves extutelats que han patit maltractes i/o abusos sexuals.

Així doncs, el projecte consta de diferents vessants o seccions:

- Secció Assistencial.
- Àrea Social.
- Secció Educativa.
- Àrea Laboral.
- Suport Jurídic Legal.
- Assessoria Juvenil.
- Secció Financera o de Microcrèdits.
- Programa de Suport Psicològic i/o Reparació Terapèutica.

Exposició de les Necessitats

Manca de formació acadèmica. Ens trobem, la majoria de les vegades, davant de nois i noies que, de petits o ja grans, en el moment del seu ingrés en un Centre d'Acollida, degut a la causa que sigui, maltractes, desatenció, abandonament, o desestructuració familiar, ja presenta, habitualment, un absentisme escolar elevat, i unes capacitats potencials minvades per la seva pròpia situació ambiental. A més, la seva estada als centres fins a trobar la seva ubicació definitiva, provoca una baixa en el seu nivell d'aprofitament escolar. És per això, que en el moment en que es produeix la seva majoria d'edat, i com que els hi ha faltat la base escolar ferma, i amb els que ens han arribat ja grans, no hem tingut suficient temps per a treballar amb ells aquest aspecte, ens trobem, de manera habitual, amb uns coneixements i habilitats escassos, amb la qual cosa es produeix una manca de preparació laboral, i per tant són adreçats, en l'hipotètic cas de trobar feina, cap a tasques sense qualificar, mal pagades, i amb jornades laborals dures i llargues, produint-se en ells un evident desencant del món laboral.

Manca de formació humana. Degut a la seva situació, havent passat una infantesa molt desestructurada, són nois o noies amb una manca d'hàbits personals, tant a nivell d'ordre, com a nivell

d'higiene o responsabilitat, tant amb ells mateixos o les seves coses, com amb els altres. Cal dir que si els nois ens arriben ja molt grans, ens trobem amb dificultats per aconseguir un nivell acceptable d'assoliment d'aquests objectius, primer per manca de temps, i després per l'excés de desestructuració, malgrat també podem dir que entre els que hem atès en una Llar Familiar, assolim un percentatge més elevat d'èxit, degut a l'existència d'estructures referencials normalitzades i fixes.

De la mateixa manera, dins d'aquest aspecte, també podem comentar que aquest nois o noies, tenen un nivell d'autoestima molt baix, ja que tot els hi ha sortit malament sempre, una intolerància molt gran al fracàs; i porten a terme unes relacions interpersonals, de manera habitual, absolutament defensives, consideren que ja han patit prou i ningú els farà més mal, o de dominació o manipulació, ja que mai han tingut res seu, i aquesta és l'única manera que coneixen per aconseguir-ho.

És per tot això que hem explicat, de les poques feines que troben, són acomiadats molt de pressa per problemes amb la puntualitat, la responsabilitat, amb els caps, o els mateixos companys, ja que a la majoria de la gent del carrer li costa entendre que, malauradament, aquests nois o noies necessiten una mica més de comprensió.

Problemàtica amb les mesures administratives. Queda clar, que legalment, un jove compleix la seva majoria d'edat als 18 anys, però en cap moment es té en compte les seves possibilitats d'autonomia, o capacitat per independitzar-se. És aquí on ens trobem amb el greu problema de l'existència d'un buit assistencial adreçat a aquest ventall d'edat i situació personal. Val a dir, que també ens hem plantejat la possibilitat de crear aquest recurs assistencial, tenint molt present no caure en un proteccionisme exagerat, sinó que es demanarien als joves compromisos i compliments d'objectius per tal de seguir gaudint d'aquest recurs, i per continuar evolucionant madurativament, defugint, i controlant en tot moment, el possible relaxament i aprofitament abusiu d'aquest recurs per part d'alguns nois o noies.

Necessitats d'una nova ubicació física. Òbviament, qualsevol plantejament d'autonomia personal d'un d'aquests joves, passa per trobar i traslladar-los a una nova ubicació física, un nou allotjament. És aquí on radica un dels problemes fonamentals a l'hora de plantejar-nos aquesta independència, el cost i la manca d'un allotjament digne, provoca, la majoria de les vegades, que, o es trobin vivint literalment al carrer, o a pensions situades en barriades marginals, amb poques garanties higièniques, i menys garanties socials. És per això que és necessari proporcionar ingressos, i instaurar la possibilitat de compartir aquests pisos, evitant així, una nova marginalització a la qual es veuen abocats sense remei, tant si es veuen

obligats a viure al carrer, que és la majoria dels cassos, com si estan allotjats en una pensió com les que es poden trobar a qualsevol barriada conflictiva de les nostres grans ciutats.

Situació i problemàtica del mercat de treball. En aquest moment, queda clar que la situació del mercat de treball, potser no és la més indicada per intentar donar sortida laboral a aquests joves, els quals, com ja hem expressat abans pateixen unes mancances que els coarten d'una manera important. Cal dir, que en aquest moment, cada cop més es demana a nivell laboral una més gran especialització, la qual cosa és molt més complicada pels joves als que ens referim, ja que com hem dit abans, els hi manca una formació acadèmica, i per tant, laboral, com a conseqüència del que hem exposat, els nostres joves només es poden acollir als anomenats contractes escombraria, amb uns sous molt baixos, i per tant es torna a redundar en la problemàtica de la necessitat de trobar un habitatge amb un preu assequible, i poder viure d'una manera digna i independent.

Objectius

Cobrir un buit assistencial. Després del que hem exposat anteriorment, queda clar que la nostra voluntat és solucionar, en la mesura de les nostres possibilitats, aquest buit assistencial que existeix, i que alguns, per no dir la majoria dels nois o noies als quals ens referim. Lògicament, aquesta assistència a aquests nois o noies tindria una temporalitat, que variaria en cada cas, segons les potencialitats de cada un, estudis o grau d'autonomia personal.

Dins d'aquesta atenció, se'ls proporcionaria una ubicació física temporal, fins que aconseguen la seva total independència; se'ls reforçarien els hàbits personals, d'higiene, organització i responsabilitat; i finalment se'ls ajudaria a finalitzar la seva formació humana, de tal manera que es puguin anar facilitant, paulatinament, les relacions interpersonals, i aconseguint els objectius necessaris per tal de millorar el nivell d'autoestima, i que de cada fracàs es pugui extreure una experiència que ens pugui ajudar a afrontar les noves oportunitats d'una manera més coherent i amb més garanties d'èxit.

Finalització de la formació acadèmica. Per tal d'intentar aconseguir més garanties d'integració en el mercat laboral, es fomentarà la possibilitat de finalitzar, al menys en un primer estadi professional, la seva formació acadèmica, utilitzant els recursos educatius que siguin necessaris, sempre i quan siguin aprofitats coherentment pels joves fins i tot fora de la xarxa pública d'ensenyament, proporcionant-los si es creu adient recursos de caràcter privat o concertat, amb una subvenció per part de la nostra

entitat. Dins d' aquest apartat, creiem que també cal esmentar que se'ls adreçaria i se'ls ajudaria a inscriure's als diversos cursos de capacitació que ofereix l' INEM, o qualsevol dels departaments de la Generalitat de Catalunya, per tal de proporcionar-los-hi més eines per intentar integrar-se al mercat de treball.

Integració al mercat laboral. Dins d'aquesta ajuda es comptaria prèviament, amb una bossa d'empresaris o empreses, coneixedores de la problemàtica d' aquest col·lectiu de joves, i disposats a col·laborar amb nosaltres, oferint-nos la possibilitat de poder utilitzar la seva empresa com a camp de proves per tal d'anar formant aquests nois o noies. A més també comptem amb els potencials llocs de treball que, dins de la nostra entitat, serien adreçats a aquests joves, per tal d'aconseguir les mateixes finalitats.

També cal dir que és important la tasca que es pot portar a terme des dels responsables dels recursos assistencials que hem esmentat, i que serien els encarregats de donar-los-hi el recolzament personal i moral necessari per tal d'apaivagar les angoixes que se'ns dubte sorgeixen en els primers contactes amb el món laboral, i que moltes vegades generen ansietat i desànim. No cal dir que aquest suport aniria sempre encaminat a enfortir el nivell de participació i responsabilitat de cada jove en la seva feina, sigui la que sigui.

2. Infraestructura del Projecte

Malgrat aquest projecte està en funcionament des del passat any 1995, la infraestructura del projecte no ha variat gaire, naturalment hi ha hagut moltes ampliacions i tenint en compte el pressupost amb el que hem comptat els darrers anys inclòs aquest i el cost real del servei, ens sentim bastant contents del treball que hem pogut realitzar.

Recursos materials

A nivell global del Servei, durant els anys anteriors, malauradament i com dèiem abans per un problema pressupostari, no comptàvem amb un despatx propi pel funcionament d'aquest servei, actualment, hem pogut posar a disposició d'aquest servei, dins de les oficines d'aquesta entitat, un despatx exclusiu per a la gestió, coordinació i per portar a terme la vessant d'Assessoria Juvenil. De la mateixa manera, hem pogut realitzar la compra d'un equip informàtic per a la mateixa funció. Així doncs i de forma específica per a cadascuna de les vessants tenim:

Recursos humans

Amb caràcter general per tot el Projecte:

Coordinador del Projecte: és la persona que realitza els contactes amb els recursos assistencials per tal de preveure les necessitat dels joves que estan a punt de complir la majoria d'edat, estableix relació amb les empreses col·laboradores, coordinació amb les Administracions i amb els col·laboradors del Projecte, així com la persona encarregada de donar suport a l'Educador de Seguiment per tal de facilitar o donar pautes d'actuació a aquest.

Administratiu: de forma general i per tal de portar les tasques d'arxiu, registre, documentació , determinades tramitacions...

Vessant Assistencial i Social

Educador de Seguiment: Realitza les tasques de seguiment, suport i assessorament de tots els joves vinculats al projecte siguin atesos en família o en un pis assistit.

Treballador Social: De forma puntual seria necessari comptar amb el seu suport per poder afrontar diferents situacions.

Vessant Educativa

Educador de Seguiment: el mateix educador que la vessant assistencial i social, amb les mateixes tasques dins de la vessant educativa.

Psicòleg: de forma puntual i per tal de treballar les angoixes amb les que es poden trobar els joves, es necessari el seu suport.

Vessant Laboral

Educador de Seguiment: Elabora els itineraris personals d'inserció, tutoritza l'evolució dels joves i controla les tasques laborals.

Insertor Laboral: per tal de realitzar tasques de captació d'empreses i/o llocs de treball determinats i tasques d'acompanyament laboral als joves.

Vessant Jurídic i Legal

Advocat: Comptem amb un advocat a mitja jornada, per tal de realitzar tant les gestions com els seguiments dels casos que se'ns presentin.

Vessant d'Assessoria Juvenil

Advocat: Realitza una jornada de 8 hores setmanals per tal de poder assessorar als joves en les dificultats que s'hi puguin trobar tant a nivell laboral, com d'habitatge....

Vessant Financera o de Microcrèdits

Educador de seguiment: és el que rep la demanda o segons la situació del jove ell li ofereix la possibilitat de beneficiar-se, assegurar-se el correcte compliment de la finalitat de l'ajuda.

Administrador: És que elabora els documents de suport i explica i responsabilitza el jove en el compromís de retorn del microcrèdit.

Programa de Suport Psicològic o Reparació Terapèutica

Educador de seguiment: és el que detectarà la necessitat de portar a terme aquestes sessions de teràpies.

Psicòleg i/o terapeuta: és el que portarà a terme les sessions terapèutiques oportunes amb el joves per tal de poder reparar els danys que han patit. Estarà en contacte i realitzarà el seguiment de la teràpia amb el educador de seguiment.

3. Metodologia de Treball

Vessant Assistencial i Social:

Abans d'entrar en aquest aspecte, creiem que és important descriure, amb els seus avantatges i possibles inconvenients, les dues vessants d'actuació mitjançant les quals podem portar a terme el nostre projecte. Així doncs tenim:

Atenció en Llars Familiars. Aquesta possibilitat s'adreçaria cap els joves que ja han estat vivint en aquestes Llars al llarg dels anys que hagin estat atesos per la nostra entitat. Aconseguint, d'aquesta manera, aprofitar una infraestructura d'atenció i funcionament ja existent, a ple rendiment, i a la qual els joves ja hi estan acostumats. S'aprofita sobretot, la ubicació física i la presència dels mateixos responsables que han estat les figures referencials dels nois al llarg del temps, que són els encarregats de finalitzar la seva formació, humana i acadèmica, al mateix temps que els hi demanen una més gran participació, en la infraestructura i el pressupost, i una més gran responsabilitat, ja que han d'assumir el seu paper, com a possibles miralls dels més menuts que continuen atesos a la Llar.

Atenció en Pisos Assistits. Aquesta segona opció, més adreçada o a joves externs a la nostra entitat, o a nois i noies que han estat atesos per nosaltres però que a la seva Llar no es pot portar a terme aquesta atenció sobretot per problemes d'espai o infraestructura. Fins i tot també es pot plantejar com a pas intermedi entre l'atenció en una Llar, després de la majoria d'edat, i la seva completa independència i autonomia personal. Aquest segon plantejament, inclouria la figura d'un responsable del pis que seria l'encarregat de respondre a les demandes dels joves, tant a nivell d'angoixes com a nivell de formació humana. Aquest recurs donaria als joves una cobertura legal alhora de realitzar els tràmits d'allotjament, se'ls hi podria oferir un ajut pressupostari, i malgrat no es fessin càrrec de la totalitat de les despeses produïdes per aquest recurs, si participarien segons les seves possibilitats, i es familiaritzen amb tot tipus de tràmits que són imprescindibles per tal de poder portar una vida independent.

Un cop fetes aquestes apreciacions, tot seguit explicitem la metodologia de treball que seguirem tenint sempre en compte cada un dels dos plantejaments, però diferenciant-los.

Llars Familiars. Tal com comentàvem anteriorment, lògicament s'utilitzaria la infraestructura pedagògica i de funcionament, ja preexistent, de tal manera que l'atenció d'aquests joves es portaria a terme per part dels mateixos responsables de la Llar, amb la qual cosa quedaria molt clar que resultaria una continuació del tasca educativa que fins a aquest moment han desenvolupat els esmentats responsables.

Per part dels joves susceptibles de participar o ser atesos per aquest recurs, creiem que és absolutament imprescindible que hi hagi una voluntat ferma i responsable de ser inclosos dins d'aquest projecte, ja que pensem que així es pot garantir, d'una manera més fiable, l'èxit. Si fos d'una altra manera, si aquest recurs fos una continuació natural i passiva de la seva atenció mentre eren menors d'edat, podem caure en el proteccionisme i inhibició que resultarien absolutament negatius. Així doncs, hi hauria un acord ferm entre el jove i els responsables de la Llar, per tal que el noi o noia amb la intenció de poder gaudir d'aquest projecte, assumeix un compromís, si es considera necessari per escrit, i es responsabilitza aprofitant coherentment la possibilitat que se li ha ofert. Dins d'aquesta línia d'actuació, també es pot incloure l'obligació de respectar i donar exemple de responsabilitat i bones maneres als infants, que continuen, degut a la seva minoria d'edat, vivint a la Llar Familiar.

Queda clar, que l'actuació dels responsables de la Llar, aniria sempre encaminada a aconseguir l'assoliment dels objectius prefixats, és a dir, la finalització de la seva formació acadèmica i humana, per tal de, utilitzant els recursos que ja s'han comentat, introduir al noi o noia al mercat laboral, amb la intenció clara, després d'una temporalitat que varia segons els cassos, de realitzar un acostament progressiu cap a la independència moral i material, i per tant, cap a una total autonomia personal. Cal dir en aquest punt, com ja hem comentat anteriorment, que preveiem la possibilitat d'utilitzar aquesta continuació de l'atenció del jove a la Llar de la qual procedeix, com a recurs intermedi per tal de plantejar, una mica més podríem considerar com a darrer pas abans d'afrontar, amb les millors condicions possibles, la seva integració plena a la societat.

En un nivell més operatiu d'actuació, creiem que és imprescindible que cadascun dels joves participi, en la mesura de les seves possibilitats econòmiques, en les despeses generals de funcionament de la Llar, observant i essent conscient dels pressupostos i extractes de costos que resultin inherents a la condició de viure de manera independent. De la mateixa manera, considerem que tot l'equipament personal que necessiti el noi o noia, seria a càrrec de ell, encara que d'entrada es pugui finançar mitjançant la nostra entitat o la mateixa Llar. No cal dir que els diners de butxaca, i les despeses personals serien totalment al seu càrrec, però amb el plantejament clar, per part dels responsables de la Llar, de fonamentar la cultura de l'estalvi, realitzant sobretot, previsions de cara al futur, i a la seva independència econòmica.

Pisos Assistits. Ubicació física. D'entrada, el que cal és plantejar quines condicions hauria de reunir la ubicació física en la qual es portés a terme aquest projecte. És important que aquest pis al qual ens referim, es trobi immers dins d'una comunitat de veïns normalitzada, defugint de la probabilitat, fins i

tot remota, de la possible marginalització del recurs. Per tal d'aconseguir això, creiem que resulta molt interessant que el pis es trobi situat en un nucli de població que, malgrat compti amb la majoria de recursos necessaris, sobretot laborals, no sigui excessivament gran, i si això no es pot aconseguir, que no estigui situat en un barri marginal o dels considerats dormitoris, ja que el que hem d'intentar aconseguir és la total socialització, amb garanties de normalitat, dels nois o noies que participin en el projecte.

Aquest pis del qual parlem, creiem que hauríem d'intentar que fos el més funcional possible, ben distribuït, amb àrees susceptibles de ser diferenciades entre les d'us privat i us comú, i sense excessius mobles, decoració, ni electrodomèstics, només els estrictament necessaris. De la mateixa manera, s'intentaria que fos un pis assolellat i ampli, però com a mínim que sigui capaç per donar cabuda a 2 o 3 joves. Val a dir en aquest punt que la nostra experiència ens ha vingut a demostrar que aquest tipus de recurs té més garanties d'èxit si es separen els sexes dels joves, principalment per afinitat de caràcters i inquietuds, així doncs, posaríem en funcionament un pis per a nois i un pis per a noies, i així cada vegada.

Per acabar aquest aspecte, cal comentar que en un primer estadi d'aplicació del projecte, no ens importa si el pis és de lloguer o de compra, però el que sí que queda clar, és que qualsevol de les dues modalitats, seria portada a terme per part de la nostra entitat, ja que pensem que la responsabilitat del recurs és totalment nostra. Val a dir, que en el cas que el plantejament sigui llogar un pis, es procuraria que fos amb un contracte a llarg termini, per tal de donar validesa al projecte. A més, la nostra intenció final, és que poc a poc, els joves que hagin estat atesos per nosaltres en aquests pisos, puguin anar marxant del pis, cap a una nova ubicació, ja molt més definitiva, degut a que ja hauran aconseguit una mínima autonomia personal.

Preselecció dels candidats. Aquest potser és el punt més important, ja que considerem, tal com hem explicitat en l'apartat anterior, corresponent a l'atenció en Llars Familiars, que hi ha d'haver una voluntat ferma i compromesa, per part dels joves susceptibles de participar en el projecte, de ser atesos i recolzats per un responsable, que vegin la necessitat d'aquest recolzament, i assumeixin, la més gran experiència d'aquest responsable, com una font de confiança i ajut per tal de superar les dificultats que se'ns dubte es trobaran al llarg del seu intent d'independitzar-se.

De tot això es pot extreure el nostre plantejament en aquest nivell d'actuació, i queda clar que el que es demana als nois o noies que es vulguin acollir a aquest recurs, és un interès, dedicació i responsabilitat demostrades, que al llarg del temps que hagin estat atesos en centres residencials d'acció educativa,

mentre eren menors d'edat, hagin fet palesa una voluntat activa de tirar endavant, d'evolucionar madurativament, i de reintegrar-se plenament a la societat, amb un projecte de futur clar. Que hagin demostrat també un rebuig a les possibles conductes marginals, que malgrat són més fàcils de portar a terme que una feina normalitzada, generen uns perills i una socialització, que els portaria a no aprofitar el projecte que els presentem.

Així doncs, la nostra entitat valoraria tots aquests aspectes de l'actuació prèvia dels joves i un cop decidida la seva acceptació en el recurs, se'ls demanaria un compromís, si es considera necessari, per escrit, on els nois o noies es comprometrien a acceptar les normatives internes del projecte, i a aprofitar, segons les seves possibilitats, l'oportunitat que se'ls presenta de recolzar-los per tal que puguin assolir una autonomia personal suficient per encarar la seva independència.

Exposició del Projecte. Un cop els joves coneixen el projecte, tal com ja hem exposat, se'ls demana una acceptació explícita de la normativa interna de funcionament, on a més de les possibles normes bàsiques de relació, comportament i convivència, es troben explicitades les responsabilitats, personals i comunes, de la infraestructura normal de funcionament del recurs, sobretot a nivell de neteja, ordre, higiene, alimentació, compres i manteniment del pis. Aquestes responsabilitats són repartides, de manera rotatòria, segons les necessitats del grup, o respectant les jornades laborals de cadascun dels integrants del pis. D'aquesta manera, s'aprèn a viure en comunitat i respecte, de tal manera que s'evoluciona positivament en la seva formació humana. De la mateixa manera, també considerem important que, de manera alternativa cada un dels joves integrants del pis, es responsabilitzaria temporalment, del correcte compliment de les tasques encomanades als altres, i així entrar en una dinàmica de funcionament comuna i en col·lectivitat.

Un altre aspecte important de funcionament que també els queda clar en aquest moment, és el nivell pressupostari general del recurs, on es realitza una exposició de les despeses totals de funcionament, i per tant, on cada un dels integrants del projecte hi participa segons les seves possibilitats, segons el seu sou, amb un percentatge coherent dels seus ingressos, i on malgrat existeixi una part que pugui finançar la nostra entitat, tot siguin conscients de l'existència del total de les despeses, i per tant les puguin preveure pel moment en que es consideri, o ells decideixen, iniciar el seu camí de manera independent.

També és important que assumeixin la presència i la tasca pedagògica dels responsable del pis, que no sigui tingut per un simple vigilant, o només una figura repressiva. Cal que tots els integrants del pis contemplin les funcions d'aquest responsable, vitals per a la bona marxa del projecte, i que no fa una altra cosa que ajudar-los en la seva evolució.

Així doncs, les funcions d'aquest responsable inclouen el control pressupostari, i en un inici del funcionament, l'administració dels fons comuns, per tal d'aconseguir que les despeses siguin racionals; realitzar una tasca de recolzament als joves per tal de deslliurar-los de les seves possibles angoixes, i augmentar el seu nivell d'autoestima, per aconseguir un més gran aprofitament dels recursos que se'ls hi proposen; realitzar un control i un seguiment del pla de relacions i amb els recursos externs, portant a terme contactes amb les entitats col·laboradores i valoracions conjuntes; vetllar pel seguiment de la normativa interna de funcionament, implicant als joves, i procurant que poc a poc sigui acceptada com a normal i necessària per tal de portar a terme una convivència racional; finalment, i conjuntament amb cada jove i amb la nostra entitat, caldria que aquest responsable realitzés una valoració trimestral de cada cas, amb una avaluació dels objectius assolits, i una programació futura d'acord amb la situació i possibilitats de cada noi i noia.

Val a dir, respecte a aquest responsable, que si bé considerem que en una primera etapa del projecte caldria que realitzés un seguiment exhaustiu dels nois o noies ateses pel nostre recurs, fins i tot amb recolzament diari amb la seva presència al pis, poc a poc, aquest seguiment creiem que s'aniria espaïant, i donant als joves una més gran autonomia de funcionament, deixant clar que la seva actuació pot ser requerida en casos urgents o importants per a qualsevol dels joves.

D'això que hem comentat, es pot extreure que cada cop serà menys necessària la presència d'aquest responsable, i per tant serà més gran el grau d'independència que assoliran els joves al llarg de la durada del projecte.

Funcionament. Per aquest darrer punt, només ens queda deixar clar, com es porta a terme la vida quotidiana al pis, i les responsabilitats de cadascun com es porten a terme. Així tenim, tal com hem explicat anteriorment, un repartiment racional de les tasques, responsabilitats i serveis d'infraestructura de funcionament del recurs, incloent en aquest nivell, les compres, la neteja, l'alimentació, i el manteniment, i poc a poc, i de manera rotativa, l'administració del fons comú de funcionament.

Aquesta administració gradual, intentarem que en porti, al llarg del temps, a una assumpció, per part dels joves, de la totalitat de les despeses generals, per tal d'assolir, d'una manera progressiva, la seva independència econòmica, i per tant la seva autonomia personal

Tal com també hem comentat abans, també de manera rotatòria, tot i cadascun dels joves es responsabilitzarien del seguiment del compliment de la realització de les tasques de funcionament general del recurs, per tal d'introduir d'una altra manera, el sentit de responsabilitat.

Finalment, és necessari plantejar una revisió i valoració setmanal, de manera interna al recurs, dels èxits i fracassos assolits, tant a nivell personal de cada integrant del pis, com a nivell grupal, internament al grup, i externament tenint en compte les relacions amb l'entorn del projecte. Aquesta revisió, ens ha de portar a una participació activa per part dels joves en la seva vida, i no deixar que sigui qualsevol altra persona la que decideixi per ells, ja que poc a poc, han d'anar aconseguint una preparació personal i humana suficient per encarar amb èxit el seu futur.

Vessant Educativa:

Ens trobem, la majoria de les vegades, davant de nois i noies que, de petits o ja grans, en el moment del seu ingrés en un Centre d'Acollida, degut a la causa que sigui, maltractes, desatenció, abandonament, o desestructuració familiar, ja presenta, habitualment, un absentisme escolar elevat, i unes capacitats potencials minvades per la seva pròpia situació ambiental. A més, la seva estada als centres fins a trobar la seva ubicació definitiva, provoca una baixa en el seu nivell d'aprofitament escolar.

Per a poder garantir una correcta inserció socio-laboral, és molt important que aquests joves compleixin la seva formació acadèmica. D'aquesta manera si completen una formació educativa, tindran més opcions en el món laboral, ja que ara per ara, i cada cop més, és molt competitiu.

És per això, que en el moment en que es produeix la seva majoria d'edat, i com que els hi ha faltat la base escolar ferma, i amb els que ens han arribat ja grans, no hem tingut suficient temps per a treballar amb ells aquest aspecte, ens trobem, de manera habitual, amb uns coneixements i habilitats escassos, amb la qual cosa es produeix una manca de preparació laboral, i per tant són adreçats, en l'hipotètic cas de trobar feina, cap a tasques sense qualificar, mal pagades, i amb jornades laborals dures i llargues, produint-se en ells un evident desencant del món laboral.

De forma regular, anirem mantenint contactes amb els centres on estiguin completant la seva formació bàsica o específica, per tal de poder tenir coneixement del rendiment i actitud del jove, per tal de poder treballar altres factors importants, com poden ser els hàbits tant de comportament, com de puntualitat, responsabilitat...

Vessant d'Inserció Laboral:

En aquest moment, queda clar que la situació del mercat de treball, potser no és la més indicada per intentar donar sortida laboral a aquests joves. Cal dir, que en aquest moment, cada cop més es demana a nivell laboral una més gran especialització, la qual cosa és molt més complicada pels joves als que ens referim, ja que com hem dit abans, els hi manca una formació acadèmica, i per tant, laboral, com a conseqüència del que hem exposat, els nostres joves només es poden acollir als contractes de formació, amb uns sous molt baixos, i per tant es torna a redundar en la problemàtica de la necessitat de trobar un habitatge amb un preu assequible, i poder viure d'una manera digna i independent.

Anteriorment a la majoria d'edat d'aquests joves, des dels recursos assistencials que gestiona la Fundació Concepció Juvanteny, es porta a terme una tasca educativa amb els joves fent-los conscients de quines són les necessitats per tal d'introduir-se al mercat laboral. Es treballa amb ells l'elaboració de currículums, la recerca de feina, les visites i entrevistes al servei de col·locació (OTG), i les visites i entrevistes a diferents empreses les quals ens podien oferir algun lloc de treball.

Amb la formació proporcionada i els convenis o contactes amb diferents empreses col·laboradores i la creació d'empreses d'inserció, com per exemple el nostre servei d'acompanyament hospitalari o la realització de diferents tasques de suport en els diferents recursos de gestiona la Fundació Concepció Juvanteny, aquests joves han d'assumir una sèrie d'hàbits laborals coherents per poder tenir opció a un lloc de treball i mantenir-lo.

Per tal d'aprofundir més encara en aquests objectius, des de finals de l'any 2003 comptem amb un altre recurs molt més potent, ja que, com a entitats promotores, la Fundació Concepció Juvanteny han constituït una empresa d'inserció EINA (Empresa d'Inserció No a l'Atur), perfectament introduïda en el món mercantil i laboral, per tal que els nostres joves puguin aprendre en directe, en contacte amb el món real, i no únicament en teoria, els hàbits i responsabilitats exigibles en el món laboral actualment. Inicialment, i naturalment depenent de les característiques de cada jove, comencem a treballar amb el jove en els hàbits laborals a través de les nostres empreses d'inserció, d'aquesta manera, el control i

l'educació dins del món laboral es pot treballar millor, amb un major control i evitem d'alguna manera un fracàs reiterat, moltes vegades degut, a les mancances, provocades bàsicament per la desestructuració familiar en la que han estat immersos.

Aquests joves tenen una manca d'assumpció dels hàbits de treball, una manca de responsabilitat personal envers les tasques encomanades, baixa tolerància a la frustració, baix nivell d'acceptació de les normes per falta de costum, i finalment dificultats per mantenir i ser responsable de l'ordre, tant d'ells mateixos i de les seves coses com de les dels altres. Per tot això, no són capaços de mantenir un lloc de treball durant un temps més o menys llarg. Treballant des de les nostres empreses de inserció, on es coneixen les característiques i disfuncions que presenta cada jove, pots treballar amb ells tots aquests hàbits i el comportament.

D'aquesta manera podem gairebé garantir que, posteriorment, siguin capaços de mantenir un treball. Paral·lelament, seguirem realitzant la tasca de formació pre-laboral que ja venia donada des del recurs assistencial on es trobava el jove abans de la seva majoria d'edat, han de ser capaços de fer-se un currículum, de buscar feina pel seu compte així com factors importants com l'horari, la vestimenta en el treball, el llenguatge utilitzat, el respecte pels companys, la responsabilitat envers la seva feina, o d'altres com, que es un salari brut i un salari net, com es contenen les vacances, a que té dret i a què està obligat...

Un cop aquests joves ja tenen una base, tant acadèmica com d'hàbits i comportament per ser capaços d'assumir determinades responsabilitats en un lloc de treball, ens dirigim a les empreses col·laboradores amb les que comptem, sempre amb la intenció que el jove treballi en el camp laboral que ell vulgui dedicar-s'hi o en el que tingui majors capacitats per desenvolupar-se, d'aquesta manera, la satisfacció personal del jove influirà en el seu treball tant personal com laboral.

Aquestes empreses col·laboradores, són conscients de les disfuncions que tenen aquests joves, no obstant no són diferenciats per aquesta raó, ni tenen un tracte preferent, però ens serveix per a tenir un contacte directe amb l'empresa per tal de realitzar el seguiment i poder seguir treballant amb el jove aquells comportaments i/o hàbits que no siguin apropiats per tal de garantir la futura inserció del jove al món laboral.

Vessant Suport Jurídic I Legal:

Quan un infant tutelat, immers en un procés judicial, arriba a la majoria d'edat, no és informat sobre la situació del seu cas, no se li proporciona cap tipus d'expedient judicial, no se l'adreça a cap professional que el pugui assessorar per tal de continuar el cas, i finalment, tampoc ningú es preocupa de mantenir cap contacte amb aquest jove per tal de poder-lo mantenir informat, o només per tal que el jutjat el pugui localitzar.

Aquesta és una situació absolutament real, la qual és necessari solucionar immediatament, per tal que es puguin defensar els drets d'aquests infants, o millor dit ja joves, els quals es troben en una clara indefensió en quan arriben a la majoria d'edat. Per portar a terme aquesta vessant, comptem amb un advocat, el qual realitza tant l'assessorament als joves com el seguiment dels casos i accions que s'hagin d'emprendre, en casos molt puntuals, es pot comptar amb el suport de més advocats col·laboradors que estan totalment involucrats en aquest a vessant.

Durant l'any 2002 varem portar a terme un estudi, amb el consentiment de l'Administració, per tal de conèixer quina és la realitat d'aquet camp en aquest aspecte, és a dir, per saber quin percentatge de infants tutelats es troben immersos en procediments judicials oberts com a víctimes o perjudicats.

Tot i que hi ha un nombre bastant elevat de joves que arriben a la majoria d'edat que es troben immersos en procediments judicials com a víctimes o perjudicats degut a la seva desestructurada vida familiar, actualment no comptem amb una coordinació amb l'Administració per poder buscar tota la informació necessària, sobre els processos judicials oberts dels infants que compleixen la majoria d'edat. Tot i que estem realitzant totes les gestions necessàries per tal d'establir aquesta coordinació amb l'Administració i així poder garantir una correcta defensa dels drets d'aquests joves.

Cal comentar que aquesta no té cap tipus de cost per als joves que s'hi veuen beneficiats, és pretén garantir la defensa dels drets d'aquests joves i garantir una correcta representació d'aquests. I al col·lectiu de joves al qual va dirigida aquesta vessant, es tant els joves immersos en el projecte de suport a la majoria d'edat d'aquesta entitat com els joves extutelats i joves en general en situació de marginalitat o bé de dificultat.

Vessant Assessoria Juvenil:

Aquesta vessant, igual que l'anterior, està dirigida a tots els joves acollits en aquest projecte, ex tutelats i als joves en general, i no té caràcter lucratiu, sinó que pretén ser un punt de suport per als joves.

Normalment, i degut a que aquests joves no han pogut gaudir d'un entorn familiar estructurat, es troben amb uns clars desavantatges respecte a d'altres joves. Degut a aquestes situacions, moltes vegades desconeixen els seus drets i obligacions com a treballadors, no coneixen la legislació vigent i degut a això es poden trobar exposats a qualsevol tipus d'excessos. Igualment ens trobem alhora de contractes de lloguer, compromisos de compravenda, assegurances, prestacions,....

En aquesta vessant, comptem amb el mateix advocat que la vessant anterior i a més comptem amb la col·laboració d'un advocat laboralista per tal de garantir la no vulneració dels drets d'aquests joves i el correcte assessorament sobre determinades situacions i el suport puntual de un treballador social per assessorar en determinades situacions als joves.

Dins d'aquesta vessant, dirigida a un col·lectiu molt més ampli, el nombre de joves que han demanat assessorament, ha estat amb diferència molt més gran que en les anteriors vessants, degut a que moltes de les consultes realitzades, fins i tot s'han pogut solucionar via telefònica. L'Assessoria Juvenil, està a disposició dels joves un dia per setmana a les oficines d'aquesta entitat, per tal els joves puguin venir a aclarir els seus dubtes i a rebre l'assessorament que necessitin. Malauradament, el servei no pot ser més ampli degut a l'elevat cost que representaria la infraestructura d'un espai concret i un salari a jornada completa.

Tot i ser una vessant innovadora, aquest servei està donant un resultat molt positiu, amb un alt nombre de trucades i de visites per part dels joves, tant dels joves immersos en el projecte com d'altres que assabentant-se d'aquest servei s'han pogut beneficiar.

Fins al moment, la majoria de demandes rebudes han estat sobre temes laborals, tot i que també hem rebut un nombre elevat sobre els contractes de lloguer i els tràmits a realitzar per donar d'alta la llum, l'aigua, o per assegurar un ciclomotor a preus raonables,

Vessant Secció Financera o de Microcrèdits:

A finals de l'any 2002, varem iniciar aquesta vessant d'ajuts puntuals o Microcrèdits. Aquesta nova vessant, pretén donar un suport econòmic, als joves, per afrontar determinades situacions en les que es poden trobar. Aquests ajuts puntuals o Microcrèdits, han de ser retornats per els joves, igual que si l'haguessin demanat a una entitat bancària, però sense que s'apliqui cap tipus d'interès i amb unes condicions adequades a la situació del jove, per tal de que aquest ajut o microcrèdit no li suposi un estrenyiment econòmic.

En un principi, els beneficiaris d'aquesta vessant seran aquells joves que estiguin acollits al projecte i s'estiguin beneficiant d'aquest en més d'una vessant, ja que és l'educador de seguiment el que ha de detectar la situació i realitzar l'ofertament al jove, o el jove ha de fer la demanda a l'educador, aquest, transmet la demanda tant als serveis administratius del projecte com a l'assessoria juvenil, que es posarà en contacte amb el jove per tal d'assegurar-se que és la opció més beneficiosa pel jove.

D'aquesta manera, el mateix educador, pot assegurar-se que l'ajut destinat al jove ha estat ben utilitzat per aquest, a més en determinats moments, segons la situació en la que estigui el jove, el retorn del microcrèdit o ajut pot ser flexible i adequar-se a les circumstàncies per tal que el jove no pateixi una situació d'estrenyiment econòmic.

Els beneficiaris d'aquesta vessant, han de ser els joves que s'estiguin beneficiant de més d'una vessant d'aquest projecte, principalment la vessant assistencial o laboral. Ja que d'aquesta manera, mitjançant el seguiment que realitza l'educador del projecte, es pot garantir el correcte compliment de l'objectiu dels Microcrèdits o ajuts i treballar la responsabilitat econòmica en el retorn dels diners.

Vessant Suport Psicològic i/o Reparació Terapèutica:

Tot i els progressos, encara és massa freqüent, que les necessitats reals dels nens es troben en segon terme respecte als drets dels pares. Això passa, per exemple, quan en les polítiques socials destinades a la infància es dona prioritat – per consideracions filosòfiques o ideològiques- a la preservació de la família. Per aquesta raó, molts fills i filles de pares incompetents pateixen períodes perllongats de maltractes sense que aquests siguin diagnosticats, la qual cosa ocasiona greus danys per a la seva salut, moltes vegades irreversibles. En altres ocasions i enfront a indicadors evidents de maltractes, els nens i nenes són retirats de les seves famílies i acollits en una família o un centre d'acollida sense l'acompanyament psicològic necessari. I tot i això, és massa freqüent que els nens siguin retornats

prematurament als seus pares sense que hagi mediat cap tractament especialitzat per a aquests, i menys encara per als nens. Per altra part, existeix un dèficit important de recursos destinats a oferir atenció especialitzada als nens, per ajudar-los a reparar el dany sofert. Ja sigui perquè aquests recursos són insuficients i/o els mètodes de tractament són inadequats.

Aquest programa, està dirigit a joves maltractats/des a les seves famílies que per les seves seqüeles físiques, psicològiques i socials requereixen d'un tractament especialitzat, establint dos objectius bàsics, determinar quines són les conseqüències traumàtiques prevalent dels maltractes infantils en el grup de nens i nens tractats i tractar els trastorns mèdico-psico-social provocats per aquests maltractes.

D'aquesta manera, quan un jove és acollit al projecte, es transmet, des del recurs assistencial des de on vingui, la història familiar i personal de cada jove. Hi ha d'altres joves que poden estar rebent sessions terapèutiques amb anterioritat a la seva majoria d'edat i per tant hi ha d'haver una continuïtat d'aquestes sessions sense que aquestes provoquin més despeses als joves.

L'educador de seguiment, realitzarà la tasca de tutor del jove, realitzant el seguiment juntament amb el terapeuta, explicant i mantenint reunions per tal de comunicar quina és l'evolució del jove. D'aquells joves que no hagin rebut cap sessió terapèutica, però l'educador detecti la necessitat o el jove li faci la demanda de poder realitzar alguna sessió terapèutica, podrà acollir-se a aquesta vessant.

Ampliant aquest projecte amb aquesta vessant i el correcte funcionament de les altres vessants d'aquest projecte, creiem que, és prou ampli per cobrir les necessitat que els joves extutelats es poden trobar un cop compleixen la majoria d'edat i l'Administració es desentén completament d'aquests. Creiem necessari comptar amb projectes d'aquesta tipologia per tal de poder donar una continuïtat a la tasca realitzada des dels diferents recursos assistencials on els joves hagin estat acollits durant la seva infantesa a càrrec de l'Administració.

4. Resultats

Tot i la pandèmia que des de fa més d'un any que encara ens afecta, durant l'ant 2020 hem atès a un total de 25 joves (11 noies i 14 nois) en les diferents vessants del projecte, com podreu veure a continuació:

Vessant Assistencial i Social: Hem disposat de 3 pisos (Sant Celoni (1) i Barcelona (2)), amb una ocupació de 4 usuaris (1 noia, 3 nois). Dos d'aquests 3 habitatges de cessió situats a Barcelona, han estat cedits per els Patrons de la Fundació Concepció Juvanteny per poder donar un servei més ampli als joves.

Durant la pandèmia i la situació de crisi existent, la situació dels nostres joves s'ha agreujat ja que, el món laboral s'ha quedat amb el personal millor qualificat professionalment i els nostres joves, que no pertanyen aquest col·lectiu, dificultan encara més l'autonomia econòmica dels nostres usuaris per poder gaudir d'un lloc on independitzar-se.

Vessant Educativa: Garantir una correcta inserció social i laboral, és molt important per aquests joves, i per això es bàsic que completin la seva formació acadèmica. Ja que la majoria de nens que atenem són joves i adolescents amb una gran precarietat a nivell escolar i, això, s'acostuma a transformar en joves amb un baix nivell acadèmic.

Quan un jove s'acull al projecte, si no té acabats els estudis bàsics, ha de completar-los, utilitzant els recursos educatius que siguin necessaris, sempre i quan siguin aprofitats coherentment pels joves fins i tot fora de la xarxa pública d'ensenyament, proporcionant-los, si es creu adient, recursos de caràcter privat o concertat, amb una subvenció per part de la nostra entitat.

Busquem una formació específica adient per tal de capacitar al jove cap al món del treball i més concretament cap al sector en el que ell vulgui treballar. Cosa molt complicada ja que tenim joves desmotivats, amb un nivell escolar baix, amb baixa autoestima, sense hàbits d'estudis etc....

En els casos en els que la formació més adequada al jove hagi de ser mitjançant una escola privada, comptem amb la col·laboració de la **Fundació Maite Iglesias** per donar suport econòmic per completar

la formació acadèmica de les joves acollides al projecte, ja que degut a la manca de recursos econòmics amb els que comptem no ens seria del tot possible. Sobretot aquesta Fundació ajuda aquells pocs joves que per les seves capacitats poden assolir una formació de grau superior.

Aquest any la mencionada Fundació ha donat suport 3 noies que estan cursant la carrera de Enginyeria Industrial, Psicologia i Treball Social.

Vessant Laboral: Empresa d'Inserció No a l'Atur, EINA,SL. empresa d'inserció, creada l'any 2003 de manera conjunta amb l'Associació Asteroide B612 y que durant l'any 2012, marcat per la crisi que ens varem veure en l'obligació de suspendre temporalment l'activitat econòmica d'EINA al juliol de 2012.

EINA, va reprendre les seves activitats al juliol de l'any 2013 havent reorientat la seva dedicació professional. Així, hem passat, tal i com ja vam comentar, de treballar en els camps de la manipulació i regal publicitari, a més del transport i el manteniment d'instal·lacions, a dedicar-nos de manera exclusiva al transport i gestió de residus no perillosos, concretament a la destrucció i digitalització de documentació confidencial. Seguim proporcionant als nostres joves l'oportunitat "d'aprendre a treballar, treballant.

La formació s'ha dut a terme en l'horari laboral que hem pogut i ha estat entre quatre i cinc hores setmanals. Partim de la idea global, que la formació a EINA ha de girar sobre 2 eixos principals, la part teòrica, formada per quatre blocs principals i la part pràctica, que és fonamentalment el treball realitzat en el taller d'Eina.

Tot i que durant els mesos d'abril, maig i juny l'empresa va romandre amb serveis mínims i ni fèiem recollides al clients directament, degut a la pandèmia, al juliol varem poder reiniciar les tasques habituals de l'empresa utilitzant els mètodes de higiene requerides.

Durant aquest any, hem donat ocupació a un total de 12 joves (3 noies i 9 nois).

Vessant Jurídic- Legal i Assessoria Juvenil: Degut a l'experiència de vida d'aquests joves, moltes vegades desconeixen els seus drets i obligacions com a treballadors, no coneixen la legislació vigent i, degut a això, es poden trobar exposats a qualsevol tipus d'excessos. Igualment ens trobem amb contractes de lloguer, de treball, ERTES, compromisos de compravenda, assegurances, prestacions, etc.

Aquest any han demanat ajut en aquesta vessant la gran majoria dels joves en relació a les conseqüències i la manera d'actuar degut a la pandèmia, que hem intentat solucionar via telefònica o per Internet, amb reunions via telemàtica per resoldre els temes que més els preocupaven.

També, com sempre, els hi hem donat ajut amb temes administratius, jurídics i legals i de 3 joves (2 noies i 1 noi).

Secció Financera o de Microcrèdits: Aquesta vessant, pretén donar un suport econòmic, als joves, per afrontar determinades situacions en les que es poden trobar. Aquests ajuts puntuals o microcrèdits, han de ser retornats pels joves, igual que si l'haguessin demanat a una entitat bancària, però sense que s'apliqui cap tipus d'interès i amb unes condicions adequades a la situació del jove, per tal que el retorn d'aquest ajut o microcrèdit no li suposi un estrenyiment econòmic.

Les dificultats econòmiques no ens ha permès donar ajuts econòmics que voldríem. Tot i així seguim donant suport financer a 1 noia.

Programa de Suport Psicològic i Reparació Terapèutica: És important recordar que molts nens/es viuen anys en situacions de maltractaments abans que aquests siguin detectats i se'ls intenti ajudar. Per altra part, ells no tenen una altra alternativa que sobreviure adaptant-se a l'abús de poder i a la violència.

Quan no reben una ajuda precoç i eficaç, poden desenvolupar estratègies "d'autodefensa", com agredir als altres o a ells mateixos, presentar comportaments disruptius, dificultats d'aprenentatge, precocitat o promiscuïtat sexual, etc., i/o quan són grans, maltractar a les seves parelles i/o als seus fills.

També la situació de la pandèmia ha donat algun cas d'angoixes pel confinament.

Aquest any ha passat per aquest servei un total de 2 joves (1 noia i 1 noi).